

GÖRME ENGELLİ BİREYLERİN GİRİŞİMCİLİK ÖZELLİKLERİ

[Hatice Güler¹](#)

¹Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ağrı.

Atf için: Güler, H. (2024). Görme engelli bireylerin girişimcilik özellikleri. *Spor, Eğitim ve Çocuk*. 4(3), 1-10. DOI: 10.5505/sec.2024. 00719

Geliş Tarihi: 15.07.2024

Kabul Tarihi: 23.07.2024

Yayın Tarihi: 30.09.2024

Öz

GİRİŞ ve AMAÇ: Görme engelli bireyler, girişimcilik yoluyla hem kendilerine hem de topluma önemli katkılarda bulunabilirler. Bu çalışmada görme engelli bireylerin girişimci özellikleri ile ilgili alan yazında bulunan kaynaklar incelenerek bir derleme çalışması yapılması amaçlanmıştır.

YÖNTEM ve GEREÇLER: Bu çalışma, bir derleme çalışması niteliği taşımaktadır. Girişimcilik ve görme engellilerin girişimcilik özellikleri uygun bir şekilde derlenerek yeni bakış açıları oluşturulmuştur.

TARTIŞMA ve SONUÇ: Sonuç olarak görme engelli bireyler ve girişimcilik arasında güçlü bir ilişki kurulabilir. Girişimcilik, görme engelli bireylerin hayatlarında önemli bir yer tutmaktadır. Onlara ekonomik bağımsızlık, toplumsal katılım ve kişisel tatmin sağlar. Aynı zamanda toplumun daha kapsayıcı ve adil olmasına katkıda bulunur. Görme engelli bireylerin girişimcilik alanındaki başarıları, toplumsal farkındalığı artırır ve diğer engelli bireyler için ilham kaynağı olur.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Görme Engelli, Görme Engelli Girişimci.

Entrepreneurship Characteristics of Visually Impaired Individuals

Abstract

INTRODUCTION: Visually impaired individuals can make significant contributions to both themselves and society through entrepreneurship. In this study, it was aimed to make a compilation study by examining the sources in the literature regarding the entrepreneurial characteristics of visually impaired individuals.

METHODS: This study is a compilation study. Entrepreneurship and the entrepreneurial characteristics of visually impaired people have been compiled appropriately and new perspectives have been created.

DISCUSSION AND CONCLUSION: As a result, a strong relationship can be established between visually impaired individuals and entrepreneurship. Entrepreneurship has an important place in the lives of visually impaired individuals. It provides them with economic independence, social participation and personal satisfaction. It also contributes to making society more inclusive and fair. The successes of visually impaired individuals in the field of entrepreneurship increase social awareness and become a source of inspiration for other disabled individuals.

Keywords: Entrepreneurship, Visually Impaired, Visually Impaired Entrepreneur.

Spor, Eğitim ve Çocuk (SEÇ)

GİRİŞ

Girişimcilik, fırsatları belirleyip bu fırsatlardan değer yaratmayı amaçlayan bir süreçtir. Görme engelliler de bu sürecin önemli bir parçası olabilir ve birçok başarılı örnek göstermişlerdir. Girişimcilikte yenilikçilik, risk alma, vizyoner olma gibi özellikler öne çıkar. Görme engelli girişimciler bu özelliklere sahip olurken bedensel eksiklerinin sebep olduğu bir dünyayla başa çıkarak sosyal ve ekonomik engelleri aşmaları gerekmektedir. Bu zorlukların üstesinden gelen görme engelli girişimciler zorlukların kısıtlayıcı etkilerini en aza indirecek başa çıkma stratejileri geliştirmiş olabilirler (Miller & Le Breton-Miller, 2017).

Görme engelli girişimciler, karşılaştıkları zorluklara rağmen büyük başarılar elde etmektedirler. Engellilik, yaratıcılık ve kararlılıkla birleştiğinde güçlü bir girişimcilik potansiyeline dönüşebilir. Bu bireyler yaşamlarını kolaylaştırmak için teknolojik çözümler geliştiren girişimciler olabilirler. Kendi deneyimlerinden yola çıkarak diğer görme engellilere ve ailelerine eğitim ve danışmanlık hizmetleri sunabilirler. Eğitim programları, finansal destek ve rehberlik ile görme engelli bireylerin girişimcilik aktiviteleri geliştirilebilir.

Çalışmanın amacı

Bu çalışma, görme engelli bireylerin girişimcilik özellikleri üzerine ilgili alanyazında yer alan kaynaklardaki bilgileri derleyerek bir bütün halinde sunmak amacıyla yapılmıştır. Ayrıca araştırmada; girişimcilik, girişimciliğin önemi ve girişimci bireyin özelliklerine de cevap aranmıştır.

Yöntem

Bu çalışma, bir derleme çalışması niteliği taşımaktadır. Derleme çalışması, mevcut çalışmaların düşüncelerini ve yaklaşımlarını özetlemeye veya bu bilgileri sentezleyerek yeni bir bütün oluşturmaya yardımcı olur. Bu tür çalışmalar, farklı araştırmalardan elde edilen bilgileri bir araya getirerek daha kapsamlı ve derinlemesine bir anlayış sağlar (Herdman, 2006). Bu çalışmada da girişimcilik ve görme engellilerin girişimcilik özellikleri uygun bir şekilde derlenerek yeni bakış açıları oluşturulmuştur.

Girişimcilik Kavramı

Girişimcilik, bireylerin veya grupların yenilikçi iş fikirlerini hayata geçirerek ekonomik değer yaratma sürecidir. Bu kavram, piyasada eksik olan veya geliştirilebilecek alanları tespit ederek başlar. Girişimciler, yeni bir ürün, hizmet veya iş modeli oluşturmak için fırsatları belirlerler ve mevcut durumdan daha iyi çözümler sunmayı hedeflerler. Bu süreç, teknolojik yenilikler, iş süreçlerinde yapılan iyileştirmeler veya tamamen yeni bir yaklaşım içerebilir (Abdulhane, 2012).

Girişimcilik, aynı zamanda risk almayı da gerektirir. Girişimciler, fikirlerini hayata geçirmek için finansal, sosyal ve kişisel riskler üstlenirler. Başarı garantisi olmadığı için girişimcilik, belirli bir

Spor, Eğitim ve Çocuk (SEÇ)

belirsizlik ve cesaret ister. Bunun yanı sıra girişimciler finansman, insan kaynağı ve zaman gibi sınırlı kaynakları en verimli şekilde kullanarak işlerini büyütme çalışırlar (Gartner, 1988)

Girişimciliğin bir diğer önemli unsuru, sadece kâr amacı gütmekle kalmayıp topluma ve ekonomiye katkı sağlayarak sürdürülebilir bir değer yaratmayı hedeflemesidir. Bu süreçte girişimciler, değişen pazar koşullarına hızla uyum sağlayabilme yeteneğine sahiptirler, bu da başarılarının anahtarıdır (Kutukız ve Özden, 2018).

Girişimciliğin Önemi

Girişimcilik, ekonomik ve sosyal kalkınmanın en önemli unsurlarından biridir. Girişimciler, yeni iş alanları ve yenilikçi ürünler yaratarak veya hizmetler sunarak ekonominin büyümesine katkıda bulunurlar. Bu durum, genel refah seviyesinin artmasına yardımcı olur ve toplumda işsizliğin azalmasını sağlar. Girişimciler, genellikle yeni ve yaratıcı fikirler geliştirirler. Bu yenilikler, teknolojik ilerlemeleri teşvik eder ve mevcut ürünlerin, hizmetlerin ve süreçlerin iyileştirilmesini sağlar (Martin, 2010).

Yeni girişimlerin piyasaya girişi, mevcut işletmeler arasında rekabeti artırır. Rekabet, tüketicilere daha iyi ürünler ve hizmetler sunulmasını sağlar, fiyatların rekabetçi düzeyde kalmasına yardımcı olur. Girişimciler, kaynakları daha verimli kullanmanın yollarını ararlar. Bu hem maliyetlerin düşürülmesine hem de çevresel sürdürülebilirliğin artırılmasına katkıda bulunur (Drucker, 1985).

Girişimcilik, toplumsal problemlere yenilikçi çözümler sunarak sosyal değişimi teşvik eder. Sosyal girişimcilik, topluma doğrudan fayda sağlayan projeler ve iş modelleri geliştirir. Girişimciler, kendi işlerini kurarak ve yöneterek kişisel hedeflerine ulaşma ve bağımsız olma fırsatına sahip olurlar. Bu, bireysel tatmin ve motivasyonu artırır.

Aldrich (2005) ve Küçükaltan (2009)'ın ifadelerine göre girişimciliğin toplumsal faydasını şöyle belirtebiliriz:

- Ekonomik büyüme ve kalkınma
- İstihdam yaratma
- Yenilik ve teknolojik gelişmeler
- Rekabetin artması
- Kaynakların verimli kullanımı
- Toplumsal değişim ve gelişim
- Bireysel gelişim ve tatmin
- Kültürel ve ulusal kimlik
- Sosyal ve ekonomik entegrasyon

Sonuç olarak, girişimcilik sadece ekonomik açıdan değil, aynı zamanda toplumsal ve bireysel düzeyde de büyük bir öneme sahiptir. Ekonomik büyümeden sosyal değişime, bireysel tatminden yenilikçiliğe kadar birçok alanda olumlu etkiler yaratır.

Girişimci Bireylerin Özellikleri

Spor, Eğitim ve Çocuk (SEÇ)

Girişimci bireyler, çeşitli özellikleri sayesinde başarılı olurlar. Öncelikle, yenilikçi düşünce yapısına sahiptirler. Mevcut durumlardan daha iyi çözümler üretmek için sürekli olarak yeni fikirler geliştirirler. Yaratıcılık ve inovasyon, girişimcilerin en belirgin özelliklerindedir. Ayrıca, risk almaktan çekinmezler. Belirsizlik ve risklerle başa çıkabilme yeteneğine sahip olup, yeni bir iş kurarken veya mevcut işlerini geliştirirken karşılaşılabilecekleri riskleri göze alırlar (Ajzen & Fishbein, 1975).

Girişimciler, öz motivasyon sahibidirler. Hedeflerine ulaşmak için gerekli adımları atmak konusunda kararlıdırlar ve dışarıdan gelen motivasyona ihtiyaç duymazlar. Kararlılık ve azim, başarıya ulaşma yolunda karşılaştıkları zorluklara rağmen pes etmemelerini sağlar. Zorluklar karşısında dirençli olup, hedeflerine ulaşmak için azimle çalışırlar (Vesper, 1980).

Problem çözme yetenekleri de girişimciler için oldukça önemlidir. Karşılaştıkları sorunlara yaratıcı ve etkili çözümler bulma konusunda beceriklidirler. Problemler karşısında hızlı ve pratik çözümler üretebilirler. Ayrıca, esnek ve adaptasyon yeteneğine sahiptirler. Değişen pazar koşullarına ve yeni durumlara hızla uyum sağlayabilirler. Esnek bir yapıya sahip olmaları, işlerini sürdürülebilir kılmada önemli bir rol oynar (Bird, 1988).

İletişim becerileri güçlü olan girişimciler, fikirlerini açık ve etkili bir şekilde ifade edebilirler. İyi bir iletişimci olmak hem ekipleri yönetmede hem de yatırımcılarla ve müşterilerle ilişkilerde başarı sağlar. Liderlik özellikleri sayesinde insanları motive edebilir ve yönlendirebilirler. İyi bir lider olarak, ekiplerini ortak hedefler doğrultusunda bir araya getirirler ve birlikte çalışmaya teşvik ederler (Dallı, Ünlü ve Peker, 2017).

Finansal bilinç, girişimciler için kritik öneme sahiptir. Mali kaynakları etkin bir şekilde yönetebilirler. Finansal planlama ve bütçe yönetimi konularında bilgi sahibi olmaları, işlerinin sürdürülebilirliği için gereklidir. Son olarak, ağ kurma yetenekleri sayesinde iş dünyasında güçlü ve etkili olabilirler. İyi bir network, iş fırsatları yaratmada ve işlerini büyütmede önemli bir rol oynar (Kutukız ve Özden, 2018).

Girişimci bireylerin bu özellikleri, onların yenilikçi fikirlerini hayata geçirmelerinde ve başarılı bir şekilde yönetmelerinde önemli rol oynar. Bu özellikler, girişimcilerin iş dünyasında karşılaştıkları zorlukları aşmalarına ve sürdürülebilir bir başarı elde etmelerine yardımcı olur.

Görme Engelli Bireyler ve Girişimcilik

Girişimcilik görme engelli bireyler için fırsatlar yaratırken, onların yeteneklerini ve potansiyellerini ortaya koymalarına yardımcı olabilir. Görme engelli bireylerin ekonomik bağımsızlık kazanmalarına, toplumsal katılım sağlamalarına ve kişisel tatmin elde etmelerine olanak tanır. Aynı zamanda toplumun daha kapsayıcı ve eşitlikçi olmasına katkıda bulunur (Makau, 2014).

Spor, Eğitim ve Çocuk (SEÇ)

Öncelikle, girişimcilik görme engelli bireyler için fırsat eşitliği sağlar. Kendi işlerini kurarak, engellerine rağmen bağımsız çalışma ve kendilerini ifade etme fırsatı bulurlar. Bu, onların yeteneklerini ve potansiyellerini ortaya koymalarına yardımcı olur. Görme engelli bireyler, karşılaştıkları zorlukları aşmak için yenilikçi ve yaratıcı çözümler geliştirebilirler. Bu özellikleri, girişimcilik dünyasında büyük bir avantaj sağlar. Özellikle engelli bireylerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik ürün ve hizmetler geliştirebilirler (Gündoğar, 2020).

Görme engelli girişimciler, toplumsal farkındalığı artırmada önemli bir rol oynar. Kendi hikayelerini ve başarılarını paylaşarak, toplumun engelli bireylere bakış açısını olumlu yönde değiştirebilirler. Bu da diğer engelli bireyler için ilham kaynağı olabilir. Girişimcilik, aynı zamanda teknoloji ve inovasyonu kullanma fırsatı sunar. Sesli komutlarla çalışan yazılımlar, dokunmatik ekranlar ve diğer yardımcı teknolojiler, görme engelli bireylerin işlerini daha verimli bir şekilde yürütmelerine yardımcı olabilir (Cooney, 2008).

Sosyal girişimcilik de görme engelli bireyler için önemli bir alan olabilir. Toplumdaki engelleri aşmak ve diğer engelli bireylere destek olmak amacıyla sosyal girişimlerde bulunabilirler. Bu tür projeler, toplumsal değişimi teşvik eder ve daha kapsayıcı bir toplum oluşturur. Girişimcilik, görme engelli bireylerin kendi işlerini kurarak ve yöneterek ekonomik bağımsızlık elde etmelerini sağlar. Bu, onların yaşam kalitesini artırır ve kendilerini daha güvende hissetmelerine yardımcı olur (Ulaş, 2021).

Görme engelli girişimciler, diğer engelli bireylere mentorluk yaparak onlara rehberlik edebilirler. Bu hem bilgi paylaşımını teşvik eder hem de yeni girişimcilerin daha başarılı olmasını sağlar. Ayrıca, görme engelli girişimciler toplumda rol model olarak önemli bir yere sahiptirler. Başarıları, diğer engelli bireylere ilham vererek onların da girişimcilik yolunu seçmelerini teşvik eder (Makau, 2014).

Cooney (2008), Davidson (1995), Harper ve Momm (1989)'ın araştırmalarında görme engellilerin girişimcilik motivasyonu olarak bir takım olumlu faktörlerini ortaya koymuşlardır. Görme engelli bireylere ait bu girişimci özellikler aşağıdaki şekilde ifade edilmiştir.

Şekil 1. Görme engelli bireylere ait bu girişimci özellikler

Görme engelli bireylerin girişimci özelliği kararlılık, yaratıcılık ve adaptasyon yeteneklerinin öne çıkmasıyla belirginleşir. Bu bireyler, karşılaştıkları zorlukları aşmak için güçlü bir azimle hareket ederler ve engelleri yenmek için yaratıcı çözümler geliştirirler. Değişen koşullara hızla uyum sağlayabilirler ve teknolojiyi etkin bir şekilde kullanarak iş süreçlerini optimize ederler. Ayrıca, güçlü iletişim becerileri ve insan ilişkileri sayesinde müşteri ilişkilerini güçlendirir, işlerini büyütür ve toplumsal farkındalık yaratır. Görme engelli girişimciler, kendi işlerini kurarak ekonomik bağımsızlık elde ederken, topluma ilham vererek ve yeni fırsatlar yaratarak pozitif bir etki yaratırlar (Harper & Momm (1989)).

Görme engelli bireylerin girişimcilik dünyasında başarılı olabilecek birçok özelliğe sahiptir. Yukarıda şekil olarak ifade edilen bu özellikler şöyle açıklanabilir:

Azim ve kararlılık

Görme engelli bireylerin azim ve kararlılığa sahip olması, girişimcilik yolculuğunda karşılaştıkları engelleri aşmalarına yardımcı olur.

Yaratıcılık ve yenilikçilik

Görme engelli bireylerin yaratıcı ve yenilikçi olması, onların girişimcilik dünyasında yenilikçi ürünler ve hizmetler geliştirmelerine olanak tanır.

Problem çözme yeteneği

Görme engelli bireylerin günlük yaşamda karşılaştıkları sorunları çözme konusunda yetenekli olmaları, onların iş dünyasında karşılaştıkları problemleri etkili bir şekilde çözmelerine yardımcı olur.

Adaptasyon yeteneği

Görme engelli bireylerin değişen koşullara hızla uyum sağlayabilme yeteneğine sahip olması, onlara esneklik katar ve iş dünyasında rekabetçi olabilmelerini sağlar.

İletişim becerileri

Görme engelli bireylerin etkili iletişim kurma becerisine sahip olmaları müşteri ilişkileri, ekip yönetimi ve yatırımcılarla görüşmelerde büyük bir avantaj sağlar.

Empati ve insan ilişkileri

Görme engelli bireylerin başkalarının ihtiyaçlarını ve duygularını anlama konusunda genellikle yüksek bir empati yeteneğine sahip olmaları müşteri memnuniyeti ve ekip yönetimini etkiler.

Risk alma cesareti

Görme engelli bireylerin günlük yaşamda karşılaştıkları belirsizliklerle başa çıkma konusunda deneyimli olmaları, iş dünyasında risk alma cesaretlerini artırır.

Finansal bilinç

Görme engelli bireylerin mali kaynakları etkin bir şekilde yönetme konusunda becerikli olmaları, finansal planlama ve bütçe yönetimi işlerini sürdürülebilir kılmalarında önemli rol oynar.

Teknoloji kullanımı

Görme engelli bireylerin teknolojiyi etkin bir şekilde kullanma konusunda yetenekli olmaları, sesli komutlarla çalışan yazılımlar ve diğer yardımcı teknolojileri zorlanmadan kullanmalarını sağlar. Böylece onların iş süreçleri daha verimli hale gelir.

Ağ kurma yeteneği

Görme engelli bireylerin iş dünyasında güçlü ve etkili ağlar kurabilmesi, iş fırsatları yaratmada ve işlerini büyütmede önemli bir rol oynar.

Liderlik

Görme engelli bireylerin insanları motive etme ve yönlendirme yeteneğine sahip olmaları sayesinde iyi bir lider olarak, ekiplerini ortak hedefler doğrultusunda bir araya getirirler ve birlikte çalışmaya teşvik ederler.

Toplumsal farkındalık ve katkı

Görme engelli bireyler toplumsal farkındalığı artırmada önemli bir rol oynarlar. Onların başarıları, toplumun engelli bireylere bakış açısını olumlu yönde değiştirir ve diğer engelli bireyler için ilham kaynağı olur (Alptekin, Eliöz ve Demir, 2019).

SONUÇ

Araştırmadan elde edilen sonuç; girişimcilik ve görme engelli bireyler arasında güçlü bir bağ kurulabilir. Bu bağ; fırsat eşitliği, yenilikçilik, toplumsal katkı ve teknoloji kullanımı gibi unsurlarla güçlendirilir. Girişimcilik, görme engelli bireylerin yeteneklerini ve potansiyellerini en iyi şekilde kullanmalarına olanak tanır, aynı zamanda toplumun daha kapsayıcı ve adil olmasına katkıda bulunur. Görme engelli bireyler, girişimcilik dünyasında başarılı olabilecek birçok değerli özelliğe sahiptirler. Bu özellikler, onların yenilikçi fikirlerini hayata geçirmelerine, işlerini verimli bir şekilde yönetmelerine ve topluma olumlu katkılar sağlamalarına yardımcı olur.

Çalışma kapsamında incelenen kaynaklarda girişimciliğin görme engeli bireylere sağladığı katkılara ait temel bilgiler;

- Fırsat eşitliği ve kapsayıcılık
- Yenilikçilik ve yaratıcılık
- Farkındalık ve toplumsal katkı
- Teknoloji ve inovasyon
- Sosyal girişimcilik
- Kendi işlerini kurma ve yönetme
- Destek ve mentorluk
- Toplumda rol model olma.

Kaynakça

Abdullahi, S. A. (2012), *Entrepreneurship and Economic Growth: An Analysis of Impact of Public Policy on Entrepreneurship Development in Nigeria*, International Conference on Business and Management 6 – 7 September 2012, Phuket – Thailand.

Aldrich, H. (2005). Entrepreneurship. *Research in the Sociology of Work*, 15, 3-31.

Alptekin, H., Eliöz, M., & Demir, A. Z. (2019). Engel türünün ve spor yapma alışkanlığının girişimcilik üzerine etkilerinin incelenmesi. *Social Sciences*, 14(1), 1-19.

Bird, B. (1988). Implementing entrepreneurial ideas: The case for intention. *Academy of Management Review*, 13, 442-453.

Spor, Eğitim ve Çocuk (SEÇ)

- Cooney, T. (2008) Entrepreneurs with Disabilities? Profile of a forgotten Minority. *Irish Business Journal* 4(1), 119-129.
- Dallı, M., Ünlü, Y., & Pekel, A. (2017). Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin iletişim beceri düzeyleri ile girişimcilik düzeyleri arasındaki ilişki. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(58),28-34.
- Davidson, P. (1995). *Determinants of Entrepreneurial Intentions*, Rent IX Workshop in Entrepreneurship research, Piacenza Italy.
- Drucker, P.F. (1985) *Innovation and Entrepreneurship*. New York: Harper & Row Publishers.
- Fishbein, M., & Ajzen, I. (1975). *Belief, Attitude, Intention and Behaviour: An Introduction to theory and research*. New York. Addison-Wesley.
- Gartner, W. B. (1988). "Who Is an Entrepreneur?" Is the Wrong Question. *American Journal of Small Business*, 12(4), 11-32.
- Gündoğar, A.N. (2020). *Yükseköğretime devam eden görme engelli öğrencilere yönelik öğretimsel uyarlamalar hakkındaki görüşler*, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Harper, M., & Mamm, W. (1989). *Self Employment for Disabled people: Experiences from Africa Asia*. International Labour Office.
- Herdman, E. A. (2006). Derleme makale yazımında, konferans ve bildiri sunumu hazırlamada pratik bilgiler. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 3(1), 2-4.
- Kutukız, D., & Özden, C. (2018). Kadın girişimciliği ve finansal okuryazarlığın kadın girişimciler üzerindeki etkisi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 8(1), 349-365.
- Küçükaltan, D. (2009). Genel bir yaklaşımla girişimcilik. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 4(1), 21-28.
- Makau, R. K. (2011). *Disability and entrepreneurship: Factors that influence the entrepreneurial intentions of visually impaired students at the machakos technical institute for the blind*, Department of Sociology and Social Work, University Of Nairobi, Kenya.
- Martin, B. (2010). *Entrepreneurship as a means of improving social and economic conditions of persons with disabilities*. Open Access Dissertations and Thesis. Paper 7005.
- Miller, D., & Le Breton-Miller, I. (2017). Underdog entrepreneurs: A model of challenge-based entrepreneurship. *Entrep. Theory Pract.* 41(1), 7-17.

Spor, Eğitim ve Çocuk (SEC)

Ulaş, D. (2021). Çocuklarda ve gençlerde sosyal girişimcilik. *Avrupa Sosyal Bilimler ve Beşerî Bilimler Dergisi*, 8 (21), 22-35.

Vesper, K. H. (1980). *New Venture Strategies*, Englewood Cliffs, NJ:Prentice Hall.